

Følgeskrivelse for Sundhed og Omsorg

20. april 2026
Side 1 af 4

Sundhed og Omsorg står over for betydelige og grundlæggende udfordringer, som kræver klare prioriteringer, stærk faglighed og tydeligt politisk ansvar.

Stigende kompleksitet og pres på velfærden

Flere aarhusianere lever længere med kroniske sygdomme, funktionsnedsættelser og komplekse behov, og en stadig større del af ressourcerne koncentrerer om ældre med handicap, borgere med udadreagerende adfærd samt mennesker med behov for intensiv omsorg i livets afslutning. Udgifterne alene til ældre med handicap er fortsat stigende med en stigning i udgifterne på 27 mio. kr. fra 2024 til 2025 og en yderligere forventet stigning på 18,2 mio. kr. frem mod 2026. Det svarer til en udgiftsstigning på 10 pct. fra 2025 til 2026.

Samtidig er de lokale driftsenheder under et betydeligt pres. Der ses større økonomiske udfordringer i det forventede regnskab for 2026 sammenlignet med det realiserede regnskab for 2025. Dette hænger blandt andet sammen med højere sygefravær, øget anvendelse af vikarer og afløsere samt en stigende andel af borgere med særlige og komplekse udfordringer. Udviklingen begrænser det ledelsesmæssige og faglige råderum og forstærker presset på både arbejdsmiljø og økonomi i den daglige drift. Presset på området indebærer, at Sundhed og Omsorg i 2027 forventer at anvende 86 mio. kr. af opsparingen, hvilket også skal ses i sammenhæng med udskydelser af planlagte investeringer som følge af den gennemførte forbrugsopbremsninger.

Kommunen har et ubetinget ansvar for at møde borgerne med værdighed, tryghed og høj faglig kvalitet, men det stiller betydelige krav til organisering, kompetencer og økonomi. Flere borgere flytter i plejebolig så sent, at de allerede ved indflytning har omfattende palliative behov. Det øger kravene til medarbejdernes faglige, relationelle og eksistentielle kompetencer og forstærkes af Sundhedsreformens øgede kommunale ansvar for den basale palliative indsats samt udfordringer med rekruttering og fastholdelse. Der er derfor behov for investeringer i særlige pladser til lindrende behandling.

Borgere med udadreagerende adfærd lægger et særligt pres på de borger-nære tilbud. Deres komplekse problemstillinger kræver ofte koordinerede og ressourcekrævende indsatser, herunder faste vagter og øget normering, hvilket udfordrer både faglighed, arbejdsmiljø og økonomi. Alene det seneste år har plejehjemmene haft merudgifter på ca. 12 mio. kr., og lignende udfordringer ses i Pleje- og Rehabiliteringsforløb.

Der er iværksat et tværgående samarbejde mellem Sundhed og Omsorg samt Sociale Forhold og Beskæftigelse for at skabe mere sammenhængende løsninger. Samlet set peger udviklingen på behovet for klare

Sundhed og Omsorg
Økonomi og Borgervelfærd
Aarhus Kommune

Økonomistab
Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Direkte telefon: 30 36 94 61

Sagsbehandler:
Lise Hanghøj

prioriteringer, mere målrettede tilbud og attraktive rammer for medarbejdere og ledere. Indsatserne vurderes at medføre merudgifter på ca. 15 mio. kr. årligt i MSO, samtidig med at der er behov for stærke faglige fællesskaber og tillid til medarbejdernes faglige dømmekraft for at fastholde de nødvendige kompetencer. I forbindelse med Magistratens budget vedlægges der et uddybende notat omkring arbejdet med borgerne med udadreagerende adfærd. De økonomiske konsekvenser bringes ind i de kommende budgetforhandlinger.

20. april 2026
Side 2 af 4

Voldgiftskendelsen om deltidsansattes merarbejde udgør en betydelig økonomisk og styringsmæssig udfordring for Sundhed og Omsorg. Kendelsen kan medføre både bagudrettede lønkrav og vil betyde fremadrettede merudgifter, idet merarbejde for medarbejdere på deltid fremover skal honoreres som overarbejde. Uden ændret praksis vurderes de *årlige* merudgifter alene fremadrettet at udgøre ca. 17 mio. kr., samtidig med at fleksibiliteten i vagtplanlægningen reduceres og indsatsen for flere fuldtidsansatte kan svækkes. Samlet set forstærker kendelsen et i forvejen betydeligt økonomisk og driftsmæssigt pres, og understreger behovet for klare politiske prioriteringer i den kommende periode.

Reformer, frisættelse og nye styringslogikker

Implementeringen af ældrereformen forløber planmæssigt og bevæger sig i retning af øget selvbestemmelse, helhedspleje og mere sammenhængende borgerforløb. Samtidig er der et behov for at styrke reformens tredje bærende værdi: et mere forpligtende og systematisk samarbejde med pårørende og civilsamfund. Reformen bygger på tillid til medarbejdere og ledere og kræver en grundlæggende omlægning af arbejdsgange og praksis på tværs af organisationen, herunder en klarere inddragelse af pårørende og lokale fællesskaber som medskabere af løsninger.

Den centrale opgave i den kommende periode er at sikre en konsekvent implementering, der forankrer reformens intentioner i den daglige drift. Ambitionen er, at reformen omsættes til mærkbar kvalitet, tryghed og nærvær for borgerne – samt gode arbejdsmiljømæssige rammer for medarbejderne.

I den sammenhæng er frisættelse ikke et supplement, men en politisk forudsætning. Skal medarbejdernes faglighed og professionelle dømmekraft bringes reelt i spil, kræver det et udvidet handlerum og rammer, der understøtter et sundt arbejdsmiljø. Det forudsætter et opgør med detailstyring og regelsæt, der i dag begrænser faglig handlekraft, lokal tilpasning og ansvar. Reformens ambitioner kan ikke realiseres uden politisk vilje til at prioritere faglighed, arbejdsmiljø og attraktive rammer over kontrol.

Sundhedsreformen forstærker dette behov. Ændret opgavevaretagelse, nye finansieringsmodeller og udvidede samarbejdsflader medfører betydelige

strategiske og økonomiske konsekvenser for Aarhus Kommune. Som forudsat ved sidste års budgetforhandlinger forventes et samlet tab på 75–100 mio. kr., som rammer på tværs af magistratsafdelinger, herunder Sundhed og Omsorg samt Sociale Forhold og Beskæftigelse. Dette håndteres i 2027 og 2028 af en overgangsordning, hvor det er besluttet at Sundhed og Omsorg afholder 50% af tabet, svarende til knap 23 mio. kr. Det er aftalt, at Sundhed og Omsorg i samarbejde med Borgmesterens afdeling og med inddragelse af øvrige berørte magistratsafdelinger fremsender en opdateret opgørelse over de økonomiske virkninger af sundhedsreformen til Magistratens budget 2027.

20. april 2026
Side 3 af 4

Samtidig består der fortsat sårbare overgange og manglende sammenhæng, særligt for borgere med komplekse behov. En politisk bæredygtig realisering af reformernes mål kræver derfor klare prioriteringer, tydelig rolle- og ansvarsplacering på tværs af organisationen og aktiv styring af de økonomiske konsekvenser inden for kommunens samlede rammer. Uden en konsekvent og koordineret implementering risikerer reformerne at øge presset på både kvalitet, medarbejdere og økonomi.

Prioritering, lighed og teknologi

Forventningerne til kommunen er høje, mens ressourcerne er begrænsede. En central udfordring er derfor at sikre en afstemt velfærd, hvor der er klar sammenhæng mellem borgernes behov, de politiske prioriteringer og det, kommunen reelt kan levere. Uden tydelige og bevidste valg er der risiko for at sprede indsatsen for bredt og dermed svække hjælpen til de borgere med de største og mest komplekse behov.

Ulighed i sundhed forstærker denne udfordring. Sociale, kulturelle og sproglige barrierer betyder, at nogle borgere rammes tidligere og hårdere af sygdom og mistro og samtidig har vanskeligere ved at få rettidig og relevant hjælp.

I Sundhed og Omsorg ses det eksempelvis, at borgere – og i nogle tilfælde deres pårørende – med minoritetsbaggrund oftere fravælger kommunale pleje- og omsorgstilbud. Samtidig er tilbuddene i Pleje og Rehabilitering og på plejehjemmene ikke altid tilstrækkeligt tilpasset forskellige sproglige, kulturelle og kommunikative behov.

Der mangler fortsat systematisk viden om ældre borgere med minoritetsbaggrund i Aarhus Kommune, herunder deres ønsker, behov og hvilke indsatser der har den ønskede effekt. Skal der skabes mere lige adgang og kvalitet, kræver det differentierede indsatser og tilbud, der i højere grad tager højde for borgernes forskellige forudsætninger.

Teknologi og digitale løsninger er samtidig en nødvendig forudsætning for fremtidens sundhed og omsorg – ikke som et mål i sig selv, men som et

redskab til at understøtte fagligheden, styrke selvhjulpenhed og frigøre tid til det nære møde mellem borger og medarbejder.

20. april 2026
Side 4 af 4

Udfordringerne er komplekse, men retningen er klar: Der skal prioriteres skarpere, indsatsen målrettes tydeligere, og samarbejdet styrkes. Kun sådan kan der sikres en sundheds- og omsorgsindsats, der er menneskelig, fagligt robust og i balance mellem behov og ressourcer.

Med venlig hilsen

Metin Lindved Aydin
Rådmand for Sundhed og Omsorg
Aarhus Kommune